

Ad pbādū autē q̄ aīa rōnalis non sit de natura corpis: s̄z q̄ p̄t viuere et stare p̄ se sine corpe sepata: et q̄ sit imortalis capie/mus fundamēta sequētia: Primū funda mentū erit ex pte obligatiōis. qz aīa p̄t ob ligari deo imortalit̄ eterno. Aliud funda mentū est ex pte honoris: laudis et glorie dei. Aliud fundamentū erit ex natura li/ bertatis. Aliud erit cōparādo opatōes q̄ apparēt in hoīe inter se. Aliud erit cōpa/ rādo hoīez ad oēs alias creaturas q̄ sunt ppter hoīem. Et sic pbabit q̄ aīa rōnal/ est imortal. vel cōparādo hoīem ad deū vel cōparādo opatiōes homīs iter se. vel cōparādo hoīem ad alias creaturas infe riores. Quātū ad p̄mū sc̄z qd̄ est ex pte obligatiōis seu cōparādo hoīem ad deū: p̄siderādū est qd̄ iā pbatū est. q̄ hō obli/ gat̄ deo imortalit̄ et eterno. et hō p̄t facere iusticiā soluēdo: vel iniusticiā et iniuriā nō soluēdo deo: s̄z oppositū faciēdo. Sic ḡ hō p̄t facere iniusticiā: iniuriā et offensa/ z ptra deū: et p̄t p̄tēnere deū. Et qz q̄ facit iniuriā deo et offensa/ d̄z pati penā eter nā: et eternalit̄ d̄z puniri. ḡ aīa p̄t mereri et lucrari penā eterna/ et p̄t nō esse necesse ē q̄ p̄t puniri eternaliter. Et h̄ nō p̄t fieri ni si aīa sit imortal/ et sp̄ uiuat. ḡ de necessita te seq̄tur q̄ aīa rōnalis existēs in hoīe est imortal/ et sp̄ durās. Itē hō p̄t obligare sibi deū eternalit̄. et h̄ faciēdo iusticiam et placitū et cōplacētiā sibi. Sicut enim si aīa facit iniuriā deo et offensa/ obligat se/ ip̄am ad penā et ad punitiōnē eterna/ ita p̄ oppositū si facit deo placitū et cōplacē/ tiā: obligat deū ad remuneratiōnē eterna/ qz nō est maior rō de vno q̄ de alio. S̄z h̄ nō p̄t esse nisi aīa sit imortalis. ḡ necesse est q̄ aīa hoīs sit imortalis. et p̄maneat et duret in eternū. Fundamētū autē quod fundat̄ in honore et laude dei dictum est in capitulo de honore.

Ti. xvi
Ti. c.

Ti. clv

Ti. clx
xi. rē.

Aliud fundamentum.

P Reterea alia pbatio p̄t fundari ī natura libertatis seu liberi arbi/ trij. et q̄si concordat cū p̄ma q̄ mo/ do dicta est. Un̄ opatiōes hoīs inq̄tum hō est: sunt remunerabiles vel punibiles de natura sua. eo qz facte sunt cū liberta/ te. Et exide p̄cludit̄ de necessitate: q̄ aīa

est imortal/ in q̄ est ista libertas. Sed ista pbatio ad plenū deducta ē sup̄ in rubri/ ca de cōparatiōe hoīs ad alias res p̄ differē/ tiā generalem. sc̄z liberi arbitrij in vltima pte illi/ rubrice. et iō vadite ad illam.

Aliud fundamentū.

Alia autē pbatio fundat̄ in opati/ onibz q̄ apparent in hoīe Un̄ hō p̄ sualmet opatiōes cōpando eas ad inuicē p̄t cognoscere q̄ aīa est imortal/ Un̄ p̄ fundamēto p̄mo p̄suppono istā re gulā: q̄ tādiu durat res: q̄ diu durat ope ratio sua. Exēpluz de igne q̄ tādiu durat q̄ diu durat operatio sua. Ergo si opatio alicui/ sp̄ durat: tunc illa res cui/ est illa opatio q̄ sp̄ duret: necesse est q̄ in hoīe sit aliqua res q̄ sp̄ duret. Dodo videam/ si in homie sit aliq̄ opatio q̄ sp̄ duret: et dis/ curram/ p̄ oēs opatiōes q̄ sunt in hoīe et p̄mo p̄ opationes exteriores. videam/ si ille opatiōes sp̄ durent. et apparet q̄ non. qz opatiōes q̄ nōz sensū exteriorz possūt diminui: debilitari: corrūpi: destrui et au ferri. et h̄ sit p̄ organū cū quo sit illa opa/ tio. Un̄ ista opatio q̄ est videre que fit cū oculo aliq̄n̄ diminuit: aliq̄n̄ debilitat: ali q̄n̄ destruit et totaliter auferit: et h̄ sit ppter oculū. Et sicut est de ista opatiōe q̄ est audi re. et sic de alijs. Ergo p̄ istas opatiōes exteriores nō possumus pbare q̄ in hoīe sit aliqua res imortalis. Sed intēdam/ interius in opationes interiores et ocul/ ras. et videam/ si sit int̄ aliq̄ opatio q̄ nō p̄t destrui nec impediri q̄ sp̄ duret. Inter oēs autē opationes est ibi vna opatio q̄ sp̄ durat. sc̄z velle nolle et desiderare. Et ista opatio q̄uis sit occultat̄ interior: attū est manifestissima cuilibet hoī intra se. ita q̄ q̄libet sentit in seip̄o istā opatiōnē p̄ expe/ rientiā. Sed q̄ ista opatio. sc̄z velle: nol le desiderare sit imortal/ in hoīe: h̄ ostēdit̄ et pbat̄ clarissime ad oculū sic. Ois enim opatio q̄ nec p̄ debilitatē corpis: nec p̄ in firmitatez debilitat̄ nō dependet a corpe: nec est ligata cū corpe: s̄z nos videm/ per experiētiā q̄ iste opatiōes sc̄z velle: nolle desiderare nō debilitant̄ nec diminuunt̄ ppter debilitatem corpis: nec ppter infir mitatē vñ videm/ q̄ in firmis velle: nol/

Ti. lxxi

Res tan diu du/ rat q̄ diu du/ rat eius opatio.

De velle nolle desiderare sit im morale pbat

le et desiderare non debilitant nec diminuntur. imo dum corpus magis debilitatur: tunc magis crescit velle nolle desiderare: nec propter cessant desideria. imo ad minus desiderat salutem. ita quod operatio desiderii non debilitatur propter debilitatem corporis. sequitur quod iste operatio non dependet a corpore: nec ligatur cum corpore. nec fiunt cum corpore: nec cum organo corporali. sicut iste operatio que sunt videre: audire. Ergo si corpus moriatur adhuc remanent iste operationes. **¶** Item ista operatio quod fortificatur et crescit: dum corpus debilitatur et destruitur: non dependet a corpore: nec fit cum organo corporali: nec est ligata cum corpore. sed iste operatio velle: nolle et desiderare fortificantur et crescant: dum corpus debilitatur et destruitur. hoc autem apparet per experientiam. quod quanto homo efficitur magis antiquus: et corpus tendit ad destructionem: tanto magis desiderat et vult et fortius et magis crescit desiderium suum. sequitur quod talis operatio non dependet a corpore: nec ligatur cum corpore. **¶** Item sequitur exinde quod cum talis res cuius officium est et operatio propria velle nolle: desiderare est immortalis et perpetua: sicut durans et spiritus vivens: et remanet quod corpus moritur. **¶** Et per hoc sequitur quod illa res que vult et non vult et desiderat. non est coniuncta nec ligata cum corpore: sed per se existens: et non indiget auxilio corporis ad operandum suam propriam operationem. et est nudata separata et expoliata ab ipso corpore. et per hoc non est subiecta corpori sed libera. **¶** Item sequitur quod illa res est maior et excellentior et superior res que sit in homine habens dominium supra totum hominem. Quare sequitur quod homo habet intra se rem immortalem incorruptibilem viventem in perpetuum. et hoc est ipsa voluntas cuius officium et propria operatio est velle nolle et desiderare. **¶** Et sic voluntas hominis nunquam moritur: quod vis corporis moriatur: sed vivit in eternum in gaudio vel tristitia. **¶** Et per hoc tota anima in qua est voluntas: intellectus et memoria vivit in eternum. **¶** Et sic voluntas non est de natura corporis: nec per hoc ipsa anima: sed potest vivere per se separata a corpore. **¶** Ergo homo debet edificare et facere suum fundamentum supra voluntatem talem supra fundamentum perpetuum et incorruptibilem et durans in eternum.

Alia ratio quod anima non est de natura corporis.

Item aliter probatur quod anima hominis non sit de natura corporis ex parte sue operationis et sui modi. Quia anima abstrahit et denudat et expoliat illud quod recipit in ea ab omni quantitate ab omni loco ab omni qualitate corporali. quod anima nominat ipsas res quas intelligit. et nominando ipsas res nominat eas sine qualitate corporali: sine quantitate: sine loco. unde ita nominat sicut intelligit. quod primo intelligit quod nominat. et sic anima dum recipit ipsas res ipse ipsa: facit ipsas sine quantitate: sine qualitate. sicut stomachus dum recipit cibos: expoliat et denudat eos a suis vestimentis et suis conditionibus: et induit eos vestimentis corporis et conditionibus. ita quod cibum perdit proprium modum et recipit modum corporis. **¶** Ita et ipse res dum intrat animam perdunt modum proprium et recipiunt alienum. scilicet modum anime. ita quod perdunt quantitatem et locum et qualitatem accidentalem. et recipiunt modum et formam anime. **¶** Et ideo ipse res dum intrat animam recipiunt ab anima modum communem universalem: et perdunt modum particularem et singularem et individuum. ita quod non conveniunt magis uni particulari quam alteri. sicut homo qui est in anima habet modum communem et universalem: qui equaliter convenit omnibus hominibus: et non magis uni quam alteri. et ita nominatur ab anima committer et universaliter: et tamen tale modum non habet homo extra animam. quod nullus homo extra animam convenit in suis conditionibus omnibus hominibus. sed homo qui est in anima convenit omnibus. sequitur quod tale modum recipit ab anima et non a se. **¶** Quia hominis de natura sua est sine quantitate: sine figura: sine loco: sine qualitate corporali. et sine omnibus illis conditionibus existentibus in rebus exterioribus per quas ipse res sunt particulares quod anima assimilatur ipsas res sibi ipsi. **¶** Hoc autem clarissime ostendit vel manifestat in ista littera: et etiam in alijs litteris. quod ista littera: dum est in scripturis habet certam quantitatem et magnitudinem certum colorem. scilicet nigrum vel rubrum. certum locum. scilicet in tali pergamento et in tali prepergamento. ita quod nullum aliud a scriptum est illud met a. imo habet differentiam ab illo. **¶** Sed dum ista littera intrat animam: tunc recipit alium modum et aliam formam et alias conditiones: et perdit modum proprium quem habebat in scriptura quod dum est in anima: tunc non est magnus neque parvus: nec talis quantitas nec talis: et sic perdit quantitatem. **¶** Item perdit omnem locum. **¶** Item non est

Quia anima est sine quantitate et loco.

rubeū neq; nigrū neq; alicuius coloris. et sic perdit colorē et q̄litate: nec est scriptum in p̄gameno nec papīro. s; istud a existēs in aīa est vniuersale et cōe oīb; alijs: et tantū p̄uenit vni sicut alteri. et ante de se non erat tale. ḡ sequitur q̄ ab aīa recepit talem modū. Quare sequit̄ q̄ aīa hoīs ē sine q̄ntitate: sine loco: nec est magna nec parua: nō est nigra neq; rubea: et est sine oī colore. Et si nullus p̄t negare. qz sua opatio hoc manifestat. Quare p̄cludit̄ q̄ aīa nullo mō est corp̄alis: nec est de natura corp̄oris: nec h; p̄ditiones corp̄is. q̄re sequitur

Quia
est nuda
ab oīb;
p̄ditioni-
bus cor-
poris

q̄ nō est grauis nec leuis nec rotūda nec q̄drata nec alicui⁹ figure. et sequitur q̄ oēs p̄prietates et p̄ditiones corp̄is repugnant aīe: et sunt feces respectu aīe et supfluitates. Si enī aīa remouet tales p̄ditiones a reb; q̄n intrant aīam: tanq̄s sibi repugnātes: tanq̄s quāsdā feces et supfluitates. q̄nto magis ip̄a in natura sua est sepata ab illis: Et clare possum⁹ p̄cludere q̄ q̄dam sunt res corp̄orales: quedā sp̄iales: quedam res q̄ntē: et quedā sine q̄ntitate. Itē possum⁹ concludere q̄ res sine quāntitate et sp̄iales sunt nobiliores: altiores et digniores q̄ res corp̄ales et quāte. imo res corp̄ales et quāte sunt feces et supfluitates. Sicut enī a existens in aīa ē dignius nobili⁹ et supius q̄ existens in scriptura. qz q̄n est in aīa est vniuersale cōe et p̄petuum et incorruptibile et inuariabile. sed a scriptū est variabile: corruptibile et p̄cūlare. Sic sicut se h; aīa respectu rez corp̄oraliū q̄ h̄nt q̄ntitate et q̄litate corp̄oralem. Quare sequitur q̄ aīa hoīs nō est visibilis. qz nō h; colorē. nō est audibilis: qz nō h; sonū. nō est odorabilis: qz nullū h; odorē. nō est gustabilis: qz nō h; saporē. non est tangibilis: qz nullā h; q̄ntitate nec q̄litate q̄ possit tangi. qz nō est calida nec frigida: nec hūida: nec sicca: nec aspera: nec lenis: nec longa: nec breuis: nec ampla: nec stricta: nec lata: nec p̄funda: nec sp̄issa nec leuis: nec ponderosa. qz omīa ista sūt

Quidē
exut⁹ ab
oīb; p̄di-
tōib; cor-
poribus

de natura corp̄is. et p̄ sequens nobilioz est qz non h; ista: q̄s si haberet. Et exinde possumus arguere de deo q̄ est sup̄ aīam quia de⁹ non est visibilis nec audibilis nec odorabilis nec gustabilis: nec tangibilis

nec palpabilis: nec coloratus: nec leuis: nec ponderosus: nec habens aliquā qualitate corp̄alem: nec q̄ntitate: nec supfluitate: et sic de alijs. Et sic p̄batū est q̄ aīa rōnalis nō est de natura corp̄is. et sic dū corp⁹ morit̄: aīa remanet in sua natura. Et sic tam p̄ opationes voluntatis q̄s p̄ opationes intellectus p̄bat̄ q̄ hō habet aīam que nō est de natura corp̄oris.

Ultimū fundamentū.

Ultimū fundamentū ad p̄bandū q̄ homo habet aīam imortale: sumit̄ cōparando hoīes ad alias creaturas que sunt p̄pter hoīem et seruiunt homini. Vñ p̄ciositas et nobilitas et incorruptibilitas creaturaz seruientium homini manifestant clare q̄ in homie est aliqd imortale et incorruptibile sp̄ viuēs. Et ista rō sūt posita supius ī rubrica de p̄ditionib; obligatiōis in illa parte: q̄ magis est obligat⁹ hō deo et querite ibi. Et sic cōparādo hoīem ad deū: et cōparando alias creaturas ad hoīem: et cōparando opationes hoīs inter se. probat̄ imortali-
tas aīe rōnalis. Et sic aīa hoīs nō habet sine post se: sed q̄ aīa sit creata: et habeat ante se p̄ncipiū: ip̄amet experitur in se ip̄a. qz ip̄a aīa nō meminit se sp̄ fuisse: et tū si semp fuisset recordaret̄. q̄re sequitur q̄ non semp fuit. et sic habuit p̄ncipiū: sed nō habet finē. et p̄ nō est creata ante se de nihilo a deo. Et vltra possum⁹ arguere: q̄ si aīa habeat p̄ncipiū et nō habeat fines: q̄ deus q̄ est sup̄ aīam et creauit eā nō habuit p̄ncipiū nec finem. Ecce igit̄ postq̄ homo habeat aīam imortale: q̄lter debe at esse sollicit⁹ de custodia eius ne in p̄petuū male habeat: ne in p̄petuū maneat in tristitia: ne in p̄petuū captiu⁹ et: ne in eternum puniatur: ne incidat ī oīa mala iam supius noiata: et ne perdat in p̄petuū eterna bona et infinita idē supradicta. **Q**uā grande malū malum anime. **Q**uā grande bonū: bonum anime. **I**mortalis est vtiq; aīa. **S**ed necesse est tū ip̄am esse bonā vel malam: iustā vel iniustā: puniendā vel remunerandā. necesse est ip̄am esse et viuere in eternum in gaudio: vel in eterna tristitia. necesse est ip̄am esse in eterna iocunditā

Et. c. 6.
2.

Q. aīa
icepit
p̄bat

